

Rodzic 3.0 – Jak być rodzicem w świecie nowych technologii – szanse,
zagrożenia, wyzwania

RYZYKOWNE ZACHOWANIA ONLINE

JULIA PIECHNA

JULIA.PIECHNA@NASK.PL

21 LISTOPADA 2017 R.

NASK

NASK
akademia

Warszawskie Centrum Innowacji
Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń
Instytucja Edukacyjna m. st. Warszawy

Ryzykowne zachowania online to takie działania użytkownika internetu, które niosą ze sobą ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego, jak i dla otoczenia społecznego.

JAKIE RYZYKOWNE ZACHOWANIA PODEJMUJĄ MŁODZI LUDZIE W INTERNECIE?

- Cyberprzemoc
- Niebezpieczne kontakty
- Seksting
- Nadużywanie/patologiczne korzystanie z internetu
- Udostępnianie informacji osobistych / prywatność
- Brak krytycznego podejścia do treści znalezionych w internecie (np. fake news)

CYBERPRZEMOC

Cyberprzemoc to inaczej przemoc
rówieśnicza z użyciem mediów elektronicznych.

Do takich działań zalicza się m.in. **wyzywanie**,
straszenie, **ignorowanie**, **poniżanie** kogoś w
internecie/przy użyciu telefonu, robienie komuś
zdjęć/filmów **bez** jego **zgody**, ich publikowanie i
rozsyłanie, **podszycanie się** pod kogoś.

- o aktom rówieśniczej agresji elektronicznej
zazwyczaj towarzyszą „**tradycyjne**” **formy**
przemocy.

- Czy spotkałeś się z sytuacją, że ktoś użył Internetu do...?
- Wyzywania Twojego znajomego: **59,7%** lub Ciebie: **32%**
- Ponizania, ośmieszania Twojego znajomego: **58%** lub Ciebie: **19%**
- Podszywania się pod Twojego znajomego: **40,5%** lub Ciebie: **12,6%**
- Straszenia Twojego znajomego: **34%** lub Ciebie: **13,6%**
- Szantażowania Twojego znajomego: **24%** lub Ciebie: **11%**
- Jeżeli zdarzyło się, że doświadczyłeś przemocy w sieci, to jak zareagowałeś?
- Nikomu nie mówiłem: **39%**

JAK POSTĘPOWAĆ?

- Kluczową rolę może odegrać **świadek** cyberprzemocy
- **Rozmawiaj** z dzieckiem na temat przemocy w sieci, przestrzeż je przed podejmowaniem takich działań i zapewnij, że zawsze w sytuacji zagrożenia oferujesz swoją **bezwarunkową pomoc**
- **Reaguj** natychmiast na przemoc w sieci doświadczaną przez dziecko. W razie potrzeby **współpracuj** ze szkołą, policją, rodzicami sprawców i świadków
- Razem z dzieckiem **zabezpieczcie dowody** przemocy w sieci
- Naucz dziecko, że **nie** należy **odpowiadać przemocą** na przemoc online
- Upewnij się, czy szkoła twojego dziecka realizuje **zajęcia profilaktyczne** poświęcone problemowi przemocy rówieśniczej w sieci
- Zainteresuj szkołę wypracowaniem **procedur reagowania** na cyberprzemoc
- Poinformuj dziecko o anonimowej ofercie pomocowej telefonu zaufania **116111**
- Numer dla dorosłych **800 100 100**

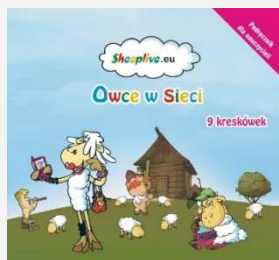
Plik i Folder – Odkrywcy Internetu

odc. „Głupi żart”
www.plikifolder.pl

Plakaty „Szkoła procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy

www.akademia.nask.pl

Kreskówki „Owce w sieci” odc. „Głupek”

www.sheeplive.eu

Poradnik „Jak postępować w przypadku (cyber)przemocy?”

www.saferinternet.pl

Filmy „Zostań znajomym swojego dziecka cz. 2”

odc. „Cyberprzemoc jest realna”

www.saferinternet.pl

NIEBEZPIECZNE KONTAKTY

Na **niebezpieczne kontakty** w internecie dzieci są narażone przede wszystkim na **portalach społecznościowych** oraz przez **aplikacje**, które **umożliwiają komunikację** między użytkownikami.

- Jak często komunikujesz się poprzez internet ze znajomymi z internetu, których nie poznałeś w świecie realnym?
 - Kilka razy dziennie: **14,6%**
- Czy zdarzyło Ci się spotkać z osobą dorosłą, którą poznałeś w Internecie?
 - **23%** odpowiedziało TAK (K: **19%**, M: **27%**)
- Kogo poinformowałeś o planowanym spotkaniu?
 - Rodziców / opiekunów: **38,6%**
 - Kolegów: **27%**
 - Nikogo: **28,9%**

JAK POSTĘPOWAĆ?

- **Porozmawiaj** z dzieckiem o problemie uwodzenia online. Wy tłumacz, że nawiązywanie kontaktów przez internet może być niebezpieczne, bo trudno zweryfikować, czy osoba, z którą rozmawiamy jest tym, za kogo się podaje
- Porozmawiaj z dzieckiem o jego znajomościach online: jeśli np. wśród znajomych na portalu społecznościowym są osoby, których nie zna z życia realnego warto, aby je usunęło lub **ograniczyło im dostęp** do publikowanych materiałów
- Zaoferuj dziecku **wsparcie** i powiedz, żeby zawsze informowało cię, jeśli jakaś obca osoba będzie poruszała tematy związane z seksualnością lub inne, które je zaniepokoją
- Poinformuj dziecko o możliwości zgłoszenia takiej sytuacji **policji i do 116111**
- **Pamiętaj o ochronie prawnej** - już za próbę uwiedzenia w Internecie osoby poniżej 15. roku życia w celach seksualnych lub skłaniania jej do udziału w produkcji pornografii grozi kara do dwóch lat pozbawienia wolności

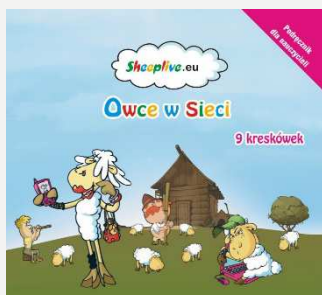
Filmy „Zostań znajomym swojego dziecka cz. 1” odc. „Czy znasz znajomych swojego dziecka?”

www.saferinternet.pl

Film „Nieznajomi znajomi czyli 007 wyloguj się”

www.akademia.nask.pl

Kreskówki „Owce w sieci” odc. „Tajemniczy przyjaciel”

www.sheeplive.eu

Kompendium dla rodziców i profesjonalistów

www.saferinternet.pl

SEKSTING

Seksting to niebezpieczne zjawisko przesyłania treści o charakterze erotycznym, głównie swoich nagich lub półnagich zdjęć, za pomocą urządzeń mobilnych z dostępem do internetu, popularne szczególnie wśród nastolatków.

o Czy zdarzyło Ci się wysłać (mailem, na czacie, itp. lub np. telefonem przez MMS) swoje własne intymne zdjęcia osobom poznanym w internecie?

o 9% odpowiedziało TAK

JAK POSTĘPOWAĆ?

- **Przestrzeż** dziecko przed publikowaniem lub przesyłaniem komukolwiek zdjęć o charakterze seksualnym. Naucz je **asertywności** w kontaktach z rówieśnikami nalegającymi na przesłanie materiałów o charakterze erotycznym i zwróć jego uwagę na możliwe konsekwencje takich działań
- Rozmawiaj z dzieckiem o seksualności i naucz je **szacunku do swojego ciała**. Przestrzeż je przed dowodami miłości wysyłanymi w postaci materiałów o charakterze seksualnym
- Naucz dziecko **zabezpieczania dostępu** do prywatnych zasobów cyfrowych. Zwróć jego uwagę na konieczność konfiguracji ustawień prywatności w serwisach społecznościowych, możliwość ograniczania dostępu do prywatnych zdjęć i filmów wybranym osobom oraz zabezpieczenia telefonu lub innych urządzeń mobilnych hasłem dostępu
- Naucz dziecko **dystansu do trendów** związanych z erotycznym prezentowaniem się w sieci
- Poinformuj dziecko, że zawsze może liczyć na twoje **zrozumienie i pomoc** w sytuacji problemów online, również tych związanych z publikacją wizerunku w sieci
- Poinformuj dziecko o anonimowej ofercie pomocowej telefonu zaufania **116111**

CD...

- o natrafiłeś na nielegalne treści – zgłoś do www.dyzurnet.pl

Przepisy kodeksu karnego

Seksting w ogólnym sensie wypełnia znamiona przestępstwa prezentowania pornografii.

Zakazane jest **utrwalanie** treści pornograficznych z udziałem małoletniego **do 18 roku życia** (art. 202 § 4 kk).

Zakazane jest również **prezentowanie, rozpowszechnianie, produkcja, utrwalanie, sprowadzanie, przechowywanie, posiadanie** treści pornograficznych z udziałem małoletniego **do 18 roku życia** (art. 202 § 3 kk).

Osoba, która przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego podlega karze (art. 202 § 4 kk).

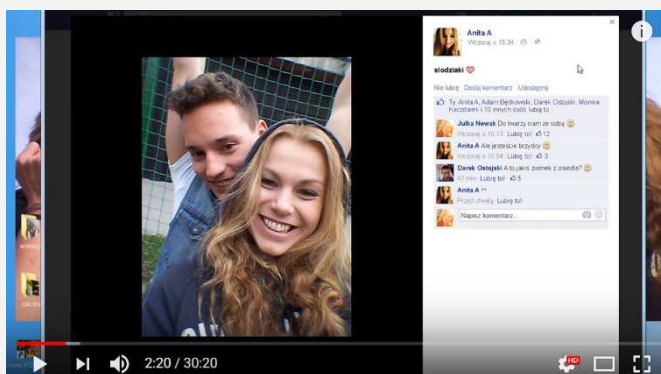
Film „O jeden film za daleko,
czyli zaklej kamerkę lub myśl!”

www.akademia.nask.pl

Kreskówki „Owce w sieci”
odc. „Bez kozuszka”

www.sheeplive.eu

Film „Na zawsze”

www.saferinternet.pl

NADUŻYWANIE INTERNETU

Nadużywanie internetu nie sprowadza się jedynie do tego, że dana osoba dużo z niego korzysta. Z nadużywaniem internetu mamy do czynienia, gdy:

- o **czas i intensywność** korzystania z internetu **wymyka się spod kontroli**, użytkownik spędza w sieci więcej czasu niż planował, odczuwa trudną do odparcia potrzebę korzystania z sieci
- o korzystanie z internetu prowadzi do **zaniedbywania innych aspektów życia**, przysparza problemów na różnych płaszczyznach lub powoduje subiektywnie odczuwane cierpienie

- Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek?
- Przebywać w sieci dłużej, niż pierwotnie planowałeś: **83%**
- Odczuwać poirytowanie gdy Internet przestał działać lub nie miałeś do niego dostępu: **64%**
- Poprawić swój nastrój poprzez korzystanie z Internetu: **66%**
- Zrezygnować z obowiązków szkolnych, aby móc korzystać z Internetu: **29,8%**
- Zrezygnować ze snu, aby móc korzystać z Internetu: **21%**

JAK POSTĘPOWAĆ?

- Spróbuj **porozmawiać** z dzieckiem i wprost określić swoje obawy
- **Rozpoznaj sytuacje**, w których dziecko z większą intensywnością sięga po internet. Mogą to być sytuacje trudne, z którymi nie może ono sobie poradzić
- Ustal stały **harmonogram** dnia i wyznacz określony czas na korzystanie z internetu
- Staraj się **stopniowo zmniejszać czas** korzystania z internetu
- **Nagradzaj sukcesy** i postępy
- **Wyjaśnij** dziecku przyczyny tych ograniczeń i/lub odłączenia Internetu. Rozmowy o tym, co się dzieje i dlaczego, są niezwykle istotne. Dziecko będzie się czuło bezpieczniej, gdy pozna nasze intencje
- **Nie karaj i nie nagradzaj** dostępem do sprzętu – od najmłodszych lat
- **Rozwiązaniem nie jest odcięcie** dziecku dostępu do sieci (o ile nadużywanie komputera nie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu dziecka). Dziecko i tak znajdzie dostęp do sieci – w szkole lub u kolegi
- **Zmiana postawy** wobec Internetu – z „zabijania czasu” na bardziej konstruktywne, służące edukacji i rozwojowi zainteresowań dziecka
- Skontaktuj się z **psychologiem**
- Poinformuj o możliwości konsultacji z telefonem zaufania (**116111** dla dzieci i młodzieży, **800 100 100** dla dorosłych)

Plik i Folder – Odkrywczy Internetu

odc. „Fajna zabawa, ale...”

www.plikifolder.pl

Filmy „Zostań znajomym swojego dziecka cz. 2”

odc. „Na komputerze świat się nie kończy”

www.saferinternet.pl

Poradnik „Nadmierne korzystanie z komputera i Internetu przez dzieci i młodzież”

www.saferinternet.pl

Kreskówki „Owce w sieci”

odc. „Zamęt w głowach”

www.sheeplive.eu

UDOSTĘPNIANIE INFORMACJI OSOBISTYCH / PRYWATNOŚĆ

A school ID card with a decorative border. It features a cartoon illustration of a boy with orange hair and glasses. The text on the card includes the title 'LEGITYMACJA SZKOLNA' and personal information: name 'Janek', surname 'Kowalski', address 'Ul. Krótka 3', city '02-791 Warszawa', phone number '28791321', and email 'Kowalski@mlodziez.pl'.

**LEGITYMACJA
SZKOLNA**

Imię..... *Janek*

Nazwisko *Kowalski*

Adres zamieszkania *Ul. Krótka 3*

..... *02-791 Warszawa*

Numer telefonu..... *28791321*

Adres email..... *Kowalski@mlodziez.pl*

OCHRONA PRYWATNOŚCI

- Jeden z najważniejszych aspektów związanych z **bezpieczeństwem online**
- Ochrona prywatności **chroni przed**: ryzykiem cyberprzemocy, utratą danych, ryzykiem padnięcia ofiarą oszustw finansowych i jest niezbędna w kształtowaniu własnego wizerunku, dbaniu o karierę oraz bezpieczne życie rodzinne
- Dla młodych ludzi konsekwencje **niewłaściwego zarządzania** swoją internetową **reputacją** często nie wydają się poważnym i realnym zagrożeniem...

JAK POSTĘPOWAĆ?

- **Sprawdź** w jaki sposób działa portal zanim Ty lub Twoje dziecko założy tam profil – jaki poziom prywatności gwarantuje
- Sprawdź jaki **status prywatności** można ustawiać przy publikowanych postach – skonfiguruj właściwie ustawienia prywatności
- **Hasło to tajemnica** – przypominaj to dziecku
- Naucz swoje dziecko i sam przestrzegaj zasady: **pomyśl, zanim wrzucisz**
- Przypomnij dziecku, że to co zamieszcza w sieci, zostaje tam **na zawsze**
- Rozmawiaj z dzieckiem o **ograniczonym zaufaniu** do osób poznanych w sieci i informacji online
- Rozmawiaj z dzieckiem o **poszanowaniu cudzej prywatności**
- Zwracaj uwagę na **aplikacje** – do jakich danych mają dostęp i jakie informacje publikują

Film „Hasło wszystkich haseł
czyli skarby są wieczne”
www.akademia.nask.pl

Kreskówki „Owce w sieci”
odc. „Cudza komórka”
www.sheeplive.eu

KURSOR

Materiały przygotowane
w ramach projektu „Kursor”
www.akademia.nask.pl

BRAK KRYTYCZNEGO PODEJŚCIA DO TREŚCI ZNALEZIONYCH W INTERNECIE (M.IN. FAKE NEWS, INTERNETOWE WYZWANIA)

- **Fake news** - fałszywa informacja, której celem jest wprowadzenie odbiorcy w błąd i w ten sposób wywołanie określonych emocji i nastawienia do danej sprawy
- Napędzane emocjami, nie faktami
- Narzędzie manipulacji opinią publiczną
- W dobie serwisów społecznościowych i powszechnego dostępu do internetu każdy użytkownik jest generatorem treści – każdy z nas może tworzyć i rozpowszechniać fałszywe informacje (świadomie lub nieświadomie)

JAK POSTĘPOWAĆ?

- Konieczność rozwijania **kompetencji informacyjnych** i rozwoju **krytycznej świadomości** odnośnie informacji w sieci

1. Źródło: sprawdź, kto stoi za treścią!

2. Fakty: czy to prawda, co twierdzi autor?
Czy to tylko subiektywna opinia?
Co inni o tym piszą? Nie wszystko jest prawdą!

3. Zdjęcia: sprawdź, czy użyte zdjęcie naprawdę należy do tekstu i czy nie zostało przerobione.

4. Aktualność: z jakiego okresu pochodzą zaprezentowane informacje?

Filmy „Zostań znajomym swojego dziecka cz. 2” odc. „Nie można wierzyć we wszystko”

www.saferinternet.pl

Plik i Folder – Odkrywcy Internetu odc. „Nie ufaj bezgranicznie sieci”

www.plikifolder.pl

Broszura „Fakt czy Fake”

www.saferinternet.pl